

Faxe Naturråd

Postadresse:
Frederiksgade 9 - 4690 Haslev

Telefon 56203000

www.faxekommune.dk

Direkte 56 20 30 09
crosc@faxekommune.dk

Dato 9. april 2019
j./sagsnr. 00.17.15-A30-886-10

Referat fra naturrådsmøde den 9. april 2019

Deltagere

Haslev Sportsfiskerforening : Stig Dybig
Danmarks Sportsfiskerforbund: Søren Jensen
Østdansk Landboforening: Arne Jørgensen
Danmarks Naturfredningsforening: Palle Ystrøm
Spejdernes Samråd: Kjeld Nielsen
Teknik- & Miljøudvalget: Eli Jacobi Nielsen, Henrik Rützou Aakast, Christina Birkemose, Lars Folmann og Finn Hansen
Dansk Botanisk Forening: Rudy Burmeister
Dansk Ornitologisk Forening Storstrøm: Birgitte Norby
Danmarks Jægerforbund Faxe: Claus Rosdahl
Naturstyrelsen Storstrøm: Jørgen Sandby Nielsen
Friluftsrådet: Poul Petersen
Center for Plan & Miljø: Charlotte Rosenblad Ralund og Steffen Bagger Sørensens

Dagsordenspunkter

1. Velkomst og præsentation
2. Bemærkninger til dagsorden
3. Bemærkninger til seneste referat
4. Kommunens politik vedr. brug af gift på offentlige arealer
5. Fremtidigt samarbejde med Friluftsrådet
6. Projekt Sund i Naturen
7. Status for Natura 2000-projekter
8. Status for vandløbsprojekter
9. Status for en naturplan for Faxe Kommune

10. Strategi for øget adgang til naturoplevelser
11. Hasselmus
12. Odder
13. Næste møde
14. Eventuelt

Ad. 1

Ad. 2

Ingen bemærkninger til dagsorden.

Ad. 3

Ingen bemærkninger til seneste referat.

Ad. 4 Kommunens politik vedr. brug af gift på offentlige arealer

Rudy Burmeister: Regeringen, KL og De Danske Regioner indgik 1998 aftale om at nedbringe pesticidforbruget på kommunernes arealer. Før kommunesammenlægningen havde Haslev og Faxe Kommuner en pesticidhandleplan, Rønnede havde ingen. Efter sammenlægningen blev der arbejdet på en fælles handleplan, der blev vedtaget i maj 2013. Hvad er forbruget i dag? Er der forpagtere af kommunal jord, der anvender RoundUp i dag? I 2015 gik Teknik og Miljø imod byrådets tidligere beslutning om ikke at anvende pesticider, og kommunen er begyndt at bruge RoundUp igen. Hvordan kan dette ske i strid med KL-aftalen?

Som en sidebemærkning foreslår Rudy at grøftekanterne behandles mere skånsomt af hensyn til blomster og insekter.

Eli J Nielsen: Til spørgsmålet om genoptaget brug af pesticider bemærker Eli J Nielsen, at byrådets beslutning fra 2013 om ikke at anvende pesticider, er blevet omgjort efterfølgende.

Christina Birkemose bemærker dertil det problematiske i beslutningen især nu, hvor der er øget fokus på drikkevandet.

Palle Ystrøm: Kommunen forsøgte sig i en periode med Pelargonsyre, men at en efterfølgende evaluering gjorde, at man vendte tilbage til RoundUp.

Charlotte R Ralund: Oplyser, at der i 2018 blev indkøbt 180 l RoundUp, men at der kun blev anvendt 110 l. Dette ret høje forbrug skyldes bl.a. kommunens vedtagne handleplan for bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo. Kommunen ejer og vedligeholder en del områder, hvor planten vokser. Det er et ressourcespørgsmål, da RoundUp er billigst. Der er ikke praksis i Faxe Kommune for at dispensere fra pesticidhandleplanen. Der er både mange kommuner, der overholder aftalen, og mange kommuner, der ikke gør.

Christina Birkemose: At andre kommuner ikke efterlever KL-aftalen skal ikke være begrundelse for, at Faxe Kommune ikke gør det. Ombudsmanden har behandlet en generel sag om, hvorvidt kommuner kan fravige aftaler under henvisning til ressourcemangel. Det kan man ikke.

Charlotte R Ralund: Mht. skånsom vedligeholdelse af grøfter, så har der været dialog med Park og Vej om, hvordan det skal foregå. Man kan for eksempel udpege grøftekanter, som har den bedste kvalitet og målrette indsatsen. Forskningsresultater har vist, hvordan man kan slå grøfterne, så de får en højere biodiversitet uden at man skal indsamle græsset, da dette ikke er muligt med kommunens maskiner. Forskningen viser, at man når rigtig langt med at slå på bestemte tidspunkter af året. Man kan derfor tilpasse tidspunkterne til dette. Det er så udfordringen at slå alle grøfter på optimale tidspunkt. Der kan man fx vælge at tage de bedste grøfter først.

Poul Petersen: Der er mange steder 1,5 m fra mark til asfalt, men nogen gange er der alligevel sprøjtet helt ud til vejkanthen. Det er et spørgsmål om omhu.

Lars Folmann: Det må være muligt at holde afstand til vejudlæg uden at inddrage vejen i bedriften. Brug Giv et praj, hvis der bliver opdaget overtrædelser.

Ad. 5 Fremtidigt samarbejde med Friluftsrådet.

Poul Petersen: Der er besluttet at indføre ny struktur i Friluftsrådet. Der skal fremover være 3 kredse, som er lokalt funderede. Det gøres for at få et bedre forhold til lokalbestyrelserne.

De 3 kredse er, Friluftsrådet Århus Bugt, Friluftsrådet Sydvestjylland og Friluftsrådet Storkøbenhavn Nord. Resten af landet fortsætter indtil videre som hidtil. Med tiden går de andre også over til ny struktur. Friluftsrådet har f.eks. et nært samarbejde med Byrådet i Sydfynske Øhav. Poul Petersen ønsker samme samarbejde med Faxe Byråd.

Ad. 6 Projekt Sund I Naturen

Eli J Nielsen: Projektet handler om at få svage borgere ud i naturen. Det er et spørgsmål om sundhed! 10 kommuner har startet projektet op i fællesskab. Herunder Vordingborg Kommune. Erfaringerne derfra har vist, at projektet kan løfte ressourcetsvage borgere til at blive stærke og gøre dem i stand til at hjælpe andre. Projektet giver mange gode oplevelser.

Christina Birkemose: Har været på besøg i Vordingborg, som havde deres naturvejleder og sundhedsformidler med. Deres erfaring er, at trivselen stiger markant for borgerne. Det er især inden for områder som ensomhed stress, angst og depression. Der ønskes bedre folkesundhed i Faxe Kommune. Friluftsrådet administrerer en pulje penge, hvor man kan søge midler til projektrelaterede aktiviteter.

Jørgen S Nielsen: Vordingborg bruger NST arealer, hvor der er en del. I Faxe er der ikke mange statsejede arealer. Det gør det lidt vanskeligere at implementere projektet i Faxe Kommune.

Poul Petersen: Har drøftet projektet med godsforvalterne. Det handler om benyt, beskyt. De private skovejere accepterer i mange tilfælde ”anemonereglen”, hvor de tillader færdsel til fods og ophold på lettilgængelige arealer i umiddelbar nærhed af skovens veje og stier (for eksempel til blomsterplukning og kaffedrikning) medmindre det er til væsentlig gene.

Birgitte Norby: Det kan være en hindring, at man hver gang skal søge om at lave organiserede aktiviteter. Kommunen kunne måske lave en aftale med godserne om bestemte tidspunkter, hvor man må lave organiseret færdsel. Måske mod betaling?

Ad. 7 Status for Natura2000-projekter

Charlotte R Ralund: Hydrologiprojekt Feddet er færdigetableret. Projektet handler om at genskabe naturlig hydrologi på sydspidsen af Feddet. Det er lykkes ved at fjerne gamle diger og opfylde grøfter. Vi mangler kun slutudbetalingen.

I Bagholt Mose er der foretaget en hydrologisk undersøgelse. Mosen blev ryddet for godt 4 år siden, og vi har foretaget en efterrydning. Vi leder nu efter en langsigtet løsning på genvæksten af elletræer. Området kan i sagens natur ikke afgræsses. Vi er netop nu i gang med at sammenholde data fra vandstandsloggere. Bagholt Mose er en hængesæk. Finansieringen er direkte fra Center for Plan og Miljø's eget budget.

Lars Folmann: Bekymret for grusgraven i Bjerrede og at de skal grave under grundvandsspejlet. Mener ikke, der kan laves reel undersøgelse af virkningen, uden at udføre grusgraven først. Er bekymret for grundvand i relation til Bagholt Mose.

Eli J Nielsen: Kommunen har sendt høringssvar også vedr. evt. påvirkning af Bagholt Mose.

Charlotte R Ralund: Der er 2 projekter i Gammellung, et hydrologiprojekt og et lavbundsprojekt. Områderne hænger sammen. Der blev afholdt lodsejermøde i mandags, og der er påbegyndt forhandlinger med de enkelte lodsejere om ændring af hydrologien i Gammellung.

Steffen B Sørensen: Kommunen har købt en matrikel i Gammellung til brug som base i RigKilde-LIFE. Tuerne er ikke længere en del af LIFE-projektet, da afgræsning ikke har været mulig at foretage pga. et for lille muligt græsningsareal, og da områder med prioriteret natur, rigkær og avneknippemose, er ret beskeden i Tuerne.

Charlotte R Ralund: Faxe Kommune er med i LIFE-projekt om at bevare tykskallet malermusling. Seneste undersøgelse har vist at der kun er ganske få tilbage i Suså. Der blev blot fundet 6 levende individer. Alle individer var meget gamle, hvilket skyldes, at muslingens larver kun har to værtsfisk, nemlig elritse og hvidfinnet ferskvandsulk, der begge har været udryddet i Suså i mange år. Projektet går således på at udsætte værtsfiskene og forbedre vandløbsforholdene. Projektet bliver finansieret af EU under LIFE-ordningen. Faxe yder et symbolsk beløb.

Man kan se en film om muslingen på <https://www.merelivisusaaen.dk/> Strækning undersøgt for tykskallet malermusling går fra Rødebro og nedstrøms. Man kan se den nøjagtige strækning på den førnævnte hjemmeside.

Hydrologiprojektet i Vemmetofte er færdigetableret. Projektet har gået på at genoprette en skoveng på tidligere landbrugsjord. Genopretningen er sket ved

at knuse dræen og omlægge vandløbet gennem området. Derudover er området blevet heget, og der bliver sat skotsk højlandskvæg på i løbet af foråret for at holde vegetationen lysåben.

Ad. 8. Status for Naturplan Faxe Kommune

Palle Ystrøm: Efterlyser Naturplan jf. Kommuneplan 2013. Palle foreslår at kommunen medtager fredninger i naturplanen sammen med beskyttet natur og Grønt Danmarkskort.

Charlotte R Ralund: Poul Jensen er ansvarlig for klima-arbejdet i kommunen. Naturplan kan indgå som selvstændigt bilag til den kommende Natur og Miljø-politik. Hvor tidligt i processen vil naturrådet gerne inddrages?

Palle Ystrøm og Poul Petersen tilkendegav at de gerne vil inddrages tidligst muligt.

Poul Petersen bemærkede at det er vigtigt, at man inddrager og samarbejder med lodsejerne i det åbne land i løbet af processen.

Faxe Kommune anskaffer redskaber til naturpleje. DN er friske på at give et nap med naturpleje på bl.a. Stoksbjerg.

Ad. 9 Strategi for øget adgang til naturoplevelser vedtaget 23. januar.

Eli J Nielsen: Strategien har været i høring, næsten alle har kommet med input. Forhåbentligt føler alle sig hørt. Der skal bl.a. være en forbedret kortlægning af stier. Der er ikke afsat særskilt budget til implementering udover det normale Teknik og Miljø-budget. Håber dog at der bliver afsat midler i fremtiden. Mobil App er taget af programmet, da den ikke skønnes at kunne svare sig.

Lars Folmann: Indsendte høringssvar 2 timer for sent, så det kom ikke med. Er ærgerlig over det.

Ad. 10 Odder

Steffen B Sørensen: Faxe Kommune deltager som medansøger på et projekt om at udsætte et antal jyske oddere på Sjælland. Suså kunne være oplagt som levested for odder. Udsætningen er en opfølgning på et tidligere projekt, hvor nogle få jyske oddere blev udsat i Vestsjælland. Formålet med dette projekt er at styrke den sjællandske bestand og at forhindre unaturlig dødelighed ved trafikdrab og som bifangst i åleruser.

Stig: Har man overvejet det paradoksale i at udsætte odder når der samtidigt skal sættes fisk ud af hensyn til tykskallet malermusling?

Søren: Er der ordentlige livsbetingelser for odder? Vandløbene på Sjælland er for dårlige.

Jørgen: Suså er meget fiskerig, der er 21 forskellige arter, så der bør være mad nok til oddere uden det går ud over fiskeudsætninger af hensyn til tykskallet malermusling. Det er glædeligt, hvis projektet bliver til noget.

Steffen: Der findes ikke eksempler på, at territoriale rovdyr (med undtagelse af mennesker) har udryddet deres byttedyr. Rovdyret vil forsvinde fra et område, når/hvis mængden af byttedyr falder under et vist niveau. Derudover er der ikke noget der tyder på, at odder foretrækker elritse fremfor de øvrige fiskear-

ter i Suså. Vi forventer, at odderen, såfremt den genintroduceres, ikke vil have nogen målbar effekt på fiskebestanden. Det er vores indtryk, at de åer i Jylland, hvor der lever odder, også er ganske fiskerige.

Ad. 11 Temadrøft om afvejning af kommercielle interesser ift. bevaring af naturværdier

Birgitte Norby: Hvordan tager man stilling til alle de tiltag, der laves ved Camp Adventure? Det ligner Salami-metoden hvor man ender med et projekt langt større end det, man til at begynde med ville være gået med til. Hvorfor får de tilladelse gang på gang?

Eli J Nielsen: Spørgsmålet er, om der er lovhjemmel til at sige nej. Der bliver foretaget en administrativ behandling af tiltagene først. Indtil videre er tiltagene vurderet til, at der kan meddeles tilladelse.

Finn Hansen: Der er tale om et visionært projekt. Det blev i sin tid vedtaget i byrådet med en 24-1 afstemning. Der er derfor pres på administrationen for at finde gangbare løsninger. Projektet indpasses i naturen. Det er med til at sætte Faxe Kommune på landkortet.

Poul Petersen: Friluftsrådet har haft fokus på sagen. Der har bl.a. været en tvist om højden på tårn. Friluftsrådet er imod tivolisering af naturen.

Lars Folmann: Skovens dyr har ikke stemmeret. Der er en tendens til at profilere kommunen på bekostning af naturen. Lokalplanen giver bonusvirkning. Indsigelser skulle være givet i forbindelse med lokalplansprocessen, men erkender at det kræver en doktorgrad at læse og kommentere på den.

Palle Ystrøm: De første trætopbaner blev opført i 2012, og der var dengang løse planer om et tårn. Sagen efter skovloven i NST endte med dispensation efter lang tids tvivl. DN har taget afgørelsen til efterretning. Der er lavet en god VVM fra Rambøll. Der er lavet en ny lokalplan, der opsummerer og giver plads til vokseværk. Problemet er, at Camp Adventure agerer, før de har fået lov. DN er imod cafe oppe i skoven ved tårnet. Savner en naturplejeplan for området som lovet i lokalplanen.

Birgitte Norby: Naturplanen bliver aldrig lavet. Der er manglende ressourcer i forvaltningen til at følge op på den. Løbet er kørt med Camp Adventure. Der skal tænkes nyt af hensyn til klima. No more business as usual. Vi skal finde et fællesskab.

Stig Dybig: Man bør begrænse udviklingen omkring de eksisterende bygninger og ikke omkring tårnet.

Claus Rosdahl: Camp Adventure-eksemplet viser hvor svært det er at stoppe en glidebane.

Christina Birkemose: Nu er det blevet tilladt at lave et tårn ét sted. Hvad gør vi når der kommer projekt med 5 yderligere tårne? Også strandzonen har nu fået lempede regler. Det er et vilkår, at vi er afhængige af samarbejde med de store jordejere for at få udvikling i kommunen. Vi må derfor finde en balance. Vi skal være bedre til at lukke porten.

Birgitte Norby: Hvornår bliver det synligt, at det hele handler om noget større end enkeltarter og projekter. Savner implementering af klimaet.

Rudy Burmeister: Der er tale om et meget specielt botanisk område og miljø omkring Brødebæk.

Pkt. 12 Næste møde

Tirsdag d. 17. september 2019.

Ekskursionsforslag: Bagholt Mose. Alternative forslag til ekskursions-steder modtages gerne.

Jørgen S Nielsen: Foreslår hydrologiprojektet på Feddet.

Pkt. 13 Evt.

Søren Jensen: Har fået en ekspert til at se på De Hvide Dronninger. Et projektforslag uden sandpumpning og hvide dronninger bør overvejes af hensyn til livet på havbunden. Søren udleverede projektforslag til kommunen.

Charlotte R Ralund: Der er 3 dages høringsfrist tilbage til miljøvurderingen for Baltic Pipe, hvis nogen vil komme med bemærkninger.

